

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Рев 4366/2021
22.12.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Марине Милановић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез и Весне Станковић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Милош Шаренац, адвокат из ..., против тужене ББ из ..., чији је пуномоћник Борко Зимоњић, адвокат из ..., ради стицања без основа, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 947/20 од 08.02.2021. године, у седници већа одржаној дана 22.12.2022.године донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 947/20 од 08.02.2021. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Краљеву П 1154/19 од 27.12.2019. године одбијен је тужбени захтев да се обавезе тужена да тужиоцу на име стицања без основа исплати износ од 746.736,50 динара са законском затезном каматом почев од 27.12.2019. године до исплате. Обавезан је тужилац да туженој на име трошкова поступка исплати износ од 183.197,00 динара.

Апелациони суд у Крагујевцу, након расправе одржане у другостепеном поступку, донео је пресуду Гж 947/20 од 08.02.2021. године, којом је укинуо наведену пресуду првостепеног суда и пресудио тако што је усвојио тужбени захтев и обавезао тужену да, на име стицања без основа, исплати тужиоцу износ од 746.736,00 динара са законском затезном каматом почев од 18.01.2018. године до исплате, као и да тужиоцу, на име трошкова поступка, исплати износ од 91.480,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате, а одбио као неоснован захтев тужиоца за затезну камату на трошкове парничног поступка од 18.01.2018. године до извршности пресуде.

Против наведене правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени Гласник РС“ број 72/11...!8/20) Врховни касациони суд је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из чл. 374 ст. 2 тач. 2 ЗПП, на које ревизијски суд пази по службеној дужности, а нема ни битне повреде на коју ревизија указује наводима да другостепени суд није применио односно неправилно је применио одредбу члана 211. ЗПП, што овде није био случај.

Предмет спора је облигациони захтев тужиоца који по престанку брака са ћерком тужене, постављеним захтевом тражи исплату половине вредности улагања у непокретност према туженој, као лицу чија је имовина увећана.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је са ћерком тужене био у браку у периоду од 2002. године до 2015. године када је брак разведен, с тим што је брачна заједница фактички престала у јесен 2014. године. У браку је рођено троје деце. Стамбено питање нису имали решено. Супруга није била запослена, бавила се децом и пословима у домаћинству. Тужилац је радио у војсци и као професионално војно лице поред плате примао је накнаду за трошкове становања због нерешеног стамбеног питања, а бавио се и допунским радом, постављањем клима уређаја. Прво су живели у ..., потом у ... у родитељској кући тужиоцеве супруге у насељу ..., у којој су користили стан у сутерену, а од 2009. године у ... у насељу ..., у кући коју су својим средствима купили родитељи тужиоцеве супруге и дали им на коришћење, а која непокретност се води на тужену. Тужилац је уз сагласност тужене извео бројне грађевинске радове на адаптацији куће, како би је оспособио за коришћење. Извео је радове који су били нужни, чиме је увећао вредност куће коју је напустио при престанку брачне заједнице, а тужена се као власник неосновано обогатила за износ уложених средстава и рада на адаптацији, што представља основ тужбеног захтева у овој парници.

Чињенично је утврђено да је тужилац извео радове: скидање постојеће подлоге и хидроизолацију, тампонирање и бетонирање, столарске радове и то замену прозора и стакала, керамичке и електро инсталацијске радове, измештање једног зида ради проширења у оквиру габарита куће, зидање димњака, купио је и поставио котао и обавио радове уградње радијатора и инсталација потребних за грејање, поставио спољашњу изолацију, озидео гаражу и у претежном делу урадио фасаду, како су по врсти и количини наведени у налазу вештака грађевинске струке, да је тужилац радове финансирао средствима оствареним од редовне зараде, допунске зараде и месечног додатка за станарину коју је примао од Војске, као и кредитима, које је за ову намену подигао код „Уни Кредит банке”. Зараде је износила 38.000,00 динара, месечни додаток 18.400,00 динара и додатна зарада од уграђивања клима уређаја око 20.000,00 динара, према изјашњењу његове бивше супруге. Радови су извођени сукцесивно према расположивим средствима у периоду од две до пет година, а део радова након што је тужилац напустио брачну заједницу, довршила је тужена, с тим што је тужилац платио и део накнаде за радове који су изведени након што је напустио брачну заједницу, керамичке радове и завршетак радова на фасади јер је те радове он претходно уговорио, и то 300 еура на име грађевинске скеле и 400 еура керамичару. У периоду адаптације куће тужилац је подигао два кредита, и то 06.08.2009 године у износу од 559.098,00 динара од чега је износом од 420.230,06 динара затворен претходни кредит а исплаћена преостала разлика од 138.868,00 динара и други кредит дана 25.09.2013. године у износу од 900.000,00 динара, од чега је је износом од 392.018,68 динара затворен претходни кредит, а исплаћена преостала разлика 507.982,68 динара. Поред финансијских средстава тужилац је у адаптацију уложио и свој рад. По престанку заједнице отплаћује кредит. Стање неотплаћеног кредита (главница и камата) на дан 01.06.2016. године износило је 734.166,84 динара. Обавеза дечијег издржавања на страни туженог износи 50% његових редовних месечних новчаних примања. Радовима на адаптацији увећана је вредност непокретности.

Вредност радова који су изведени на породичној згради на к.п. .. КО ..., власништво тужене, у току трајања брака између тужиоца и ћерке тужене, утврђена је на основу вештачења и на дан 18.01.2018. године износи 1.493.472,00 динара односно 12.610 еура, од чега вредност

материјала 970.757.40 динара односно 8.197 еура и вредност рада 522.715,00 динара односно 4.413 еура.

Код овако утврђеног чињеничног стања, другостепени суд је полазећи од опредељеног тужбеног захтева којим тужилац тражи исплату половине утврђене вредности улагања, закључио да тражени износ од од 746.736,00 динара одговара доприносу тужиоца у увећању вредности непокретности тужене и захтев усвојио, оценивши прихватљивим наводе тужиоца да преостали износ увећања вредности стамбене зграде тужене представља допринос његове бивше супруге по основу стицања у брачној заједници, у који је урачунато и давање њене мајке да би помогла своју ћерку и њене чланове породице, износом плаћеног за део материјала за адаптацију. При том суд је имао у виду да није постојало заједничко домаћинство, нити економска заједница између тужиоца и тужене, већ само одобрење тужене као власника да тужилац у циљу породичног становања учини потребна улагања. Код изнетог стања ствари, основаним је оцењен захтев којим тужилац издваја вредност свог доприноса увећању вредности непокретности тужене, о ком је одлучено применом правила прописаног у члану 210. Закона о облигационим односима, да уколико је неки део имовине једног лица прешао у имовину стицаоца, а прелаз нема основ у закону или неком правном послу, или је основ отпао или се није остварио, стицалац је дужан да ту имовину врати ако је могуће, односно накнади вредност постигнуте користи. У овом случају, исплатом сразмерног дела вредности извршених улагања у адаптацију куће, као обавезе која терети тужену као власника и стицаоца користи од извршених улагања у непокретност.

Ревизија није основана у схватању да је тужбом морала бити обухваћена и ћерка тужене, односно бивша супруга тужиоца са којом је он живео у браку док је вршена адаптација и у оспоравању оцене о доприносу тужиоца и обавези тужене да му исплати половину утврђене вредности, а не четвртину, те у наводима да је другостепени суд погрешно применио материјално право и то одредбу члана 171. став 1. и члана 175. Породичног закона. Реч је одредбама којима се дефинише појам заједничке имовине као имовине стечене радом у току трајања заједнице живота у браку (члан 171. став 1.) и уређују права у ситуацији када до увећања вредности заједничке имовине дође после престанка заједничког живота у браку, што овде није случај. Неиме, не ради о непокретности као заједничкој имовини тужиоца и његове бивше супруге у смислу члана 171. став 1. наведеног закона, нити о посебној имовини једног од њих у смислу члана 168. истог закона, те није реч о увећању имовине ових лица, већ је у питању непокретност у својини тужене. Сходно томе, улагањима је увећана вредност имовине тужене. Зато, тужилац остварује право на накнаду у односу на тужену као стицаоца користи од његових улагања, у висини одређеној према његовом стварном доприносу. Допринос тужиоца свакако да није мањи од доприноса тадашње супруге која приходе није остваривала. Његов допринос правилно је вреднован од стране другостепеног суда. Вреднован је по истом принципу који се примењује код судске деобе заједничке имовине (члан 180. став 2. ПЗ), с тим да овај спор нема за предмет деобу заједничке имовине у смислу члана 177. и члана 195. Породичног закона, те није нужно учешће бивше супруге тужиоца, јер за предмет има исплату за улагања вршена у непокретност тужене, на коју тужилац остварује право у границама оног што њему припада, не задирући у права других.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је оценио да ревизија тужене није основана у оспоравању правилности примене материјалног права од стране другостепеног суда, као и да је тај суд правилном применом одредаба чл. 153 став 1 и 154 и 163 ст. 3 ЗПП и Тарифе о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката, одлучио о трошковима поступка. Стога, на основу члана 414. ста 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

Председник већа – судија
Марина Милановић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић